Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль гр. кат. святъ) о 5½ годинѣ по полудни.

Редакція и Адміністрація: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лишь франкованѣ.

Рекламаціѣ неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта. Рукописи не звертають ся.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Ґазеты Львôвскои".

Передплата у Львовѣ въ Адміністраціи „Ґазеты Львôвскои" и въ ц. к. Староствахъ на провинціи:
на цѣлый рôкъ 2 зр. 40 к.
на пôвъ року 1 зр. 20 к.
на чверть року — 60 к.
мѣсячно . . — 20 к.
Поодиноке число 1 к.

Зъ почтовою пересылкою:
на цѣлый рôкъ 5 зр. 40 к.
на пôвъ року 2 зр. 70 к.
на чверть року 1 зр. 35 к.
мѣсячно . . — 45 к.
Поодиноке число 3 к

До ситуаціѣ.

Є. Вел. Цѣсарь выѣхавъ вчера до Будапешту и верне зъ вôдтамъ ажь 8 падолиста. Тымчасомъ криза кабінетова тревае и дальше та мабуть ще довго потягне ся. Кажуть навѣть, що парляментъ буде скликаный ажь за кôлька недѣль; одинакожь о розвязаню парляменту нѣхто вже теперь не говорить. Тымъ цѣкавѣйшій суть комбінаціи що до утвореня нового кабінету; кажемо комбінаціи, бо о скôлько доси звѣстно, не роблено ще въ сѣмъ напрямѣ рѣшучихъ крокôвъ, хоть здаесь, що сполученѣ бôльшѣ клюбы парляментарнѣ заходять ся дуже около того, щобы утворити кабінетъ, котрый бы вôдповѣдавъ ихъ намѣренямъ. Однакожь все то, що стало доси звѣстно о тыхъ заходахъ, есть ще бôльше або менше комбінаціею, котрôй годѣ приписувати якои ваги. Пôсля наспѣвшихъ нинѣ зъ Вѣдня приватныхъ вѣстей вôдказавъ ся кн. Альфредъ Віндішґрецъ рѣшучо вôдъ утвореня нового кабінету, а зъ тымъ и упадае та комбінація, яку мы подали вчера зъ Montags-Revue. За то вырынула нова комбінація. Кажуть, що ґр. Гогенвартъ мавъ вчера повѣдомити кôлькохъ видпѣйшихъ членôвъ свого клюбу, що есть можлива така комбінація: Президію нового кабінету обнявъ бы теперѣшный намѣстникъ Чехъ ґр. Тунъ; справы внутрѣшнѣ обнявъ бы намѣстникъ Тиролю Мервельдъ, просвѣту пос. Мадейскій, торговлю Пленеръ, теку справедливости президентъ высшого суду краевого у Вѣдни Хориньскій; дотеперѣшнѣ міністры ґр. Фалькенгаймъ, ґр. Вельзерсгаймъ позôстали бы на певно, а що до міністра Залеского, то здаесь, що и вôнъ бы зôставъ. Суть лишь трудности що до обсады міністерства фінансôвъ. Характеристичне що до сеи комбінаціи есть то, що хоть ґр. Гогенвартъ рѣшучо обстае за нею, то однакожь ґр. Туна не покликано доси до Є. Вел. Цѣсаря. Однакожь и повысша комбінація не мае нѣякои пôдставы.

Зъ Вѣдня доносять до Czas-у пôдъ датою 31 жовтня: „Въ хвили коли высылаю сю телеґраму, уступлене ґр. Таффого есть вже порѣшене. Є. Вел. Цѣсарь въ розмовѣ зô всѣми, котрыхъ до себе взывавъ, згадувавъ зъ болемъ и жалемъ о тôмъ, яко о рѣчи невôдкличнôй. Такъ отже, хоть ще не формально ера ґр. Таффого, есть вже замкнена. Въ дальшихъ телеґрамахъ до згаданои ґазеты каже ся: Фактомъ есть, що Є. Вел. Цѣсарь згодивъ ся на гадку утвореня коаліційного кабінету.... Навѣть въ поважныхъ кругахъ ходять всѣлякѣ лісты нового кабінету, але майже всѣ тѣ поголоски опирають ся лишь на здогадахъ и комбінаціяхъ. Кажу майже, бо одна рѣчь есть вже нинѣ певна, а именно, що яка небудь выйде вкôнци комбінація, пос. Пленеръ увôйде въ кождôмъ случаю до кабінету. Есть то выключна заслуга его найбôльшого неприятеля дра Штайнбаха, автора проекту реформы выборчои. Стоячи разъ на становищи коаліційного правительства, треба зъ нимъ не лишь погодити ся, але уважати то за фактъ додатный, бо передовсѣмъ Пленеръ мае въ дуже великôмъ степени довѣре своеи партіѣ, отже есть особиста порука тревалости тои комбінаціѣ; вôдтакъ же есть то чоловѣкъ особисто незвычайно льояльный и правый такъ, що принявши разъ гадку коаліціѣ, не буде уживати еѣ на нѣчию шкоду. Тому то въ клюбу Гогенварта выйшовъ покликъ, котрого и Поляки повиннѣ придержувати ся, що на случай, колибъ Пленеръ увôйшовъ до рады Короны, треба заявляти ему повну льояльнôсть и довѣре, позаякъ можна зъ певностію сподѣвати ся ретельнои въ тôмъ взглядѣ льояльности. Ehrliche Feinde, ehrliche Freunde! — каже ся въ телеґрамѣ Czas-у. — За то треба пôднести, що вступлене пос. Пленера до кабінету мае для прочихъ партій ще инше значѣне. Гадка коаліціѣ, хоть теоретично дуже проста, представляе въ выконаню неодну величезну трудность. Ото вымагае дуже точнои рôвноваги политичнои середъ самого кабінету, бо лишь въ такій спосôбъ партіи, спокôйнѣ о найбôльшѣ свои добра, якъ колибъ зложенѣ въ кабінетѣ, можуть заняти ся працею на тôмъ тѣснѣйшôмъ поли, котре буде имъ всѣмъ спôльне. Отже пос. Пленеръ есть тымъ видною особистостію, що якъ разъ та рôвновага политична буде вымагати покликаня знаменитыхъ силъ политичныхъ зъ внѣшнихъ клюбôвъ, щобы спокôй, о котрôмъ говорить ся, бувъ забезпеченый. Утворене отже кабінету есть нинѣ рѣчею бôльшои якъ коли небудь ваги, наколи кабінетъ коаліційный не мае бути творомъ переходовымъ, до довшого житя незôдбнымъ. — Наконець доносять ще до Czas-у: Есть рѣчею дуже правдоподобною, що Поляки крôмъ міністра для Галичины одержать ще двѣ теки въ кабінетѣ; въ тôмъ выпадку одержали бы Чехи знову власного міністра.

Переглядъ политичный.

Вѣденьскѣ часописы догадують ся, що вôдрочене Рады державнои не есть крокомъ,

2

Маркіянъ Шашкевичъ.

(Зъ нагоды перевезеня его мощей до Львова.)

(Дальше).

Гôрко прийшлось теперь Маркіянови жити на свѣтѣ. Отець загнѣвавъ ся на него и вôдказавъ ему свою помôчь. Треба було самому старатись о хлѣбъ, та въ бѣдѣ дальше вчитись. Тая журба о долю далась ему добре въ тямки и зъѣдала его здоровле въ слабосильнôмъ тѣлѣ. Але молодый Шашкевичъ не впавъ духомъ. Недоля навчила его дбати про себе самого; вôнъ оглянувъ ся въ свѣтѣ, пôзнавъ людей, вôдтакъ ставъ учитись рôдной мовы и познакомивъ ся зъ исторією свого народу.

Хоть вôнъ не бувъ въ семинаріи, то однако слухавъ дальше высшихъ наукъ философіѣ и читавъ богато такихъ книжокъ, на якѣ въ семинаріи не вôльно було й дивитись. Тогды були такѣ часы, що не можна було свобôдно высказувати своихъ гадокъ. Вже на свѣтѣ, не-то въ семинаріи, треба було остерегатись, щобы за неровважне слово не попастись въ руки поліціѣ. Бажаючи богато хосенного навчитись Шашкевичъ посѣщавъ часто бібліотеку при университетѣ и въ закладѣ имени Оссолиньскихъ. Особливо сеся бібліотека, котру засновавъ польскій ґрафъ Оссолиньскій, подавала много поживы духови Маркіяна. Тутъ довѣдавъ ся вôнъ, що се такого словянщина? Такъ дôзнавъ ся, що крôмъ Русинôвъ, Россіянъ (Москалѣвъ) и Полякôвъ суть еще Чехи, Лужичане, Словѣнцѣ, Сербове зъ Хорватами та й Болгары. Всѣ тѣ народы творять свѣтъ словяньскій або словянщину.

Такъ отже Маркіянъ розглянувъ ся въ словянщинѣ и станувъ наразъ въ новôмъ свѣтѣ, про якій давнѣйше и не догадувавъ ся.

Тогды познакомивъ ся зъ двома молодыми Русинами, що вчились философіѣ у Львовѣ, — зъ Яковомъ Головацкимъ та Иваномъ Вагилевичемъ. Головацкій ходивъ также до бібліотеки Оссолиньскихъ и побачивъ тамъ збôрникъ народныхъ пѣсень, якѣ выдавъ въ Москвѣ (1827 року) ученый Украинець Михайло Максимовичъ. Сейчасъ переписавъ Головацкій цѣлу сю книжочку и вôдтакъ познакомивъ ся зъ тыми пѣснями также Шашкевичъ. Саме тогды дѣдичъ села Княжого, Тадей Василевскій, що живъ у Львовѣ, дававъ Маркіянови читати книжки польскѣ и сербскѣ. Крôмъ Василевского пôзнавъ вôнъ межи Поляками также Вацлава Залеского, котрый пôдъ назвою Вацлава зъ Олеська выдавъ (1833 року) польскѣ и рускѣ пѣснѣ народнѣ.

Въ тôмъ часѣ ставъ Маркіянъ читати Енеиду Ивана Котляревского. Се есть перша книжка, писана на Украинѣ чистою рускою мовою въ кôнци минувшого вѣку, и вôдтакъ Котляревскій есть першимъ писателемъ новои добы, що на Украинѣ мову люду пôднѣсъ до мовы письменнои.

Маркіянъ пôзнавъ также одного ученого Чеха, що звавъ ся Янъ Православъ Кавбекъ. Той дававъ ему книжки ческѣ и розказувавъ про долю своихъ землякôвъ.

Коли-жь Шашкевичъ довѣдавъ ся, що деякѣ народы словяньскѣ двигились зъ упадку, то ставъ промышляти, чи не мôгъ бы и народъ рускій бодай свою мову вôдъ загибели охоронити. Сумно стало молодому Маркіянови, що нашому народови межи другими народами судилось бути послѣднымъ, що сей безталанный народъ не мае своеѣ письменнои мовы, коли другѣ пôдносять ся просвѣтою и здобувають собѣ поважане навѣть у Нѣмцѣвъ. Вôнъ пôзнавъ добре, що Русины не пробудять ся нѣколи зъ глубокого сну, коли имъ перше не засіяе зоря рôдной просвѣты.

Довго йшовъ вôнъ на помацки безъ провôдника; довго не знавъ, чи засвитае ему свѣтъ въ тôй блуканинѣ, ажь ось пôзнавши велику родину словяньску, ставъ вôнъ глядати народу руского и найшовъ его пôдъ сѣльскою стрѣхою. Але-жь сей народъ явивъ ся мовъ то бѣдною сиротиною, що всѣми покинена пôдъ чужимъ плотомъ пропадае. Треба було до тои сироты по людски заговорити, еѣ зъ упадку двигнути и завести еѣ до зруйнованои хатины, де бы при помочи добрыхъ людей могла розвести нове хозяйство.

Та отъ, Маркіянъ Шашкевичъ бувъ першій въ Галичинѣ, що бажавъ зближитись до неврячихъ, простыхъ братôвъ, що хотѣвъ до нихъ заговорити рôдною мовою и показати имъ дорогу до лѣпшои будучности. Ставъ отже наперѣдъ самъ учитись рôдной мовы, а то не въ книжокъ, але зъ переказôвъ люду, переймаючи запопадливо пѣснѣ и казки своихъ неписьменныхъ братôвъ.

вымѣренымъ противъ Палаты пословъ, але на вôдворотъ єсть знакомъ, що Палата не буде розвязана, отже що криза вôдбуває ся въ порозумѣню зъ Палатою, а радше зъ клюбами парляментарными, якъ доси лишь за посередництвомъ ихъ предсѣдателѣвъ.

Кн. Альфредъ Віндишґрецъ вôдмовивъ приняти ся за місію утвореня нового кабінету зъ причины свого стану здоровля и недуги жѣнки та доньки.

Война Испаніѣ зъ Мароккомъ прибирає чимъ разъ бôльшій розмѣры. Депешѣ зъ Мелілѣ доносять, що послѣдна битва зъ Кабілями тревала майже безъ перервы 24 годинъ. Кабілѣ окружили були войско испаньске коло форту Камельосъ, а ґен. Марґільо довѣвъ щасливо войско ажь до Мелілѣ. Вôдтакъ вырушивъ заразъ зъ Мелілѣ, щобы ратувати бриґаду ґен. Ортеґа, окружену пôдъ Ростроґордо, де 2.000 Испанцѣвъ мусѣло боронити ся супротивъ 10.000 Арабôвъ. Ґен. Марґільо удало ся було вôдперти Арабôвъ, а коли надъ раномъ прийшла помôчь, напавъ вôнъ знову на Арабôвъ и тутъ погибъ поцѣленый трома кулями въ груди. Тѣло его принесено до Мелілѣ. Испанцѣ мали стратити въ сей битвѣ 70 людей, котрыхъ убито, а 122 має бути раненыхъ. Кабілѣ взяли були Испанцямъ також двѣ пушки, але опôсля ихъ вôдобрано.

Новинки.

Львôвъ дня 1 падолиста.

— **Стіпендіѣ.** Выдѣлъ краєвый оповѣщує конкурсъ на стіпендію зъ фундаціѣ Незабитовскои въ сумѣ 500 зр., призначену для учащои ся молодежи обохъ обрядôвъ середныхъ и высшихъ школъ въ Галичинѣ. Речинецъ вносить подань назначеній до 15 падолиста. — Также оповѣщеный конкурсъ на стіпендіѣ зъ фундаціѣ Товарницкого, призначеній для своякôвъ фундатора або иншихъ бѣдныхъ ученикôвъ публичнихъ школъ. Стіпендіѣ для своякôвъ вѣносять по 150, 200 и 300 зр., инші по 120, 150 або 200 зр. Подання треба вносити до выдѣлу краєвого до 15 падолиста. — Выдѣлъ краєвый оповѣстивъ ще конкурсъ на стіпендію зъ фундаціѣ кс. Скибиньского въ высотѣ 96 зр. Ся стіпендія призначена для селяньскихъ сынôвъ, безъ рôзницѣ народности, ученикôвъ середныхъ и высшихъ школъ. Сыны шляхтичѣвъ, мѣщанъ и урядникôвъ и священикôвъ не можуть убѣгати ся о тую стіпендію. Вносити подання треба до 15 падолиста.

— **Выплата краєвои позычки зъ 1885 року.** Краєвый выдѣлъ, выповняючи фінансову проґраму Сойму, выповѣвъ зъ речинцемъ 1 падолиста с. р. цѣлу $4^1/_2$% позычку зъ 1885 року, въ наслѣдокъ чого устане єѣ опроцентоване зô згаданымъ речинцемъ. Властителѣ дотычныхъ облиґацій мають ихъ предложити до выплаты касѣ краєвыхъ позычокъ въ выдѣлѣ краєвôмъ, почавши вôдъ 1 падолиста 1893 року. Вінкульованй напери мають бути осмотрені дозволомъ на вінкуляцію, выставленымъ властію, котра зарядила вінкуляцію.

— **Похоронъ Маркіяна.** Заупокôйна служба Божа за бл. п. Маркіяна Шашкевича вôдбувъ ся нинѣ заходомъ товариства „Громада“ въ церквѣ св. Варвары у Вѣдни. О. дръ Теофіль Сембратовичъ заповѣвъ сей недѣлѣ въ церквѣ часъ богослуженя, за що належить ся ему щира подяка. Рôвножь рѣшивъ выдѣлъ „Громады“ причинити ся даткомъ на памятникъ Маркіяна. — Русины рашѣвскѣ, порозумѣвшись мѣжь собою, рѣшили взяти участь въ похоронахъ Маркіяна Шашкевича — и яко представителѣ приѣдуть до Львова: професоры Свистунъ, Гецѣзъ и Юліянъ Стефановичъ. Замѣсть вѣнця рѣшили вложити вôдповѣдный датокъ на памятникъ для поета и на запомогу вдовы — На похороны Маркіяна выѣздять зъ Самбора кромѣ проф. Бѣлецкого также пп. Голишинъ майстеръ шевскій и Стахуръ майстеръ коминарскій зъ дочкою. — На мурахъ львôвскихъ появивъ ся нинѣ польскій плякатъ редакціѣ орґану молодежи „Życie“ взываючій землякôвъ, щобы завтра взяли участь въ торжествѣ похоронôвъ Маркіяна Шашкевича, поета братнього народу. — Нинѣ вôдправляє ся въ церкви неміровскои богослужене за упокôй бл. п. Маркіяна Шашкевича, а дня 5 падолиста буде держати ся вôдчитъ въ тутешнôй Читальни про Маркіяна Шашкевича.

— **На будову руского театру** надôславъ о. Венгриновичъ зъ Кривого 6 зр. 50 кр., на котрѣ зложили въ домѣ о. Рунявця въ Должинѣ Вп. оо. Щирба 1 зр, Титарь 1 зр., Кузмакъ 1 зр, п. А. Бѣйліхъ управитель дôбръ 1 зр. и Подчашиньскій офіціялістъ 50 кр., п. Майснеръ почтарь 50 кр., В К 50 кр., В. О. 50 кр, В. Н 50 кр

— **На площи выставы краєвои** працювало вôдъ 1 мая до 1 падолиста 70.000 робôтникôвъ при помочи 3819 возôвъ. Пересѣчно выпадає на одинъ день 890 робôтникôвъ и 42 возôвъ.

— **Змѣна властителѣвъ.** Мастнôсть Дубровицю въ повѣтѣ городецкôмъ купивъ вôдъ Мойсея Пастернака Августъ Ліґенза.

— **50-лѣтный ювилей священьства.** Зъ Коломыи пишуть: Дня 9 падолиста вôдбуде ся тутъ въ комнатахъ товариства „Родина“ торжественный вечеръ, щобы почтити 50-лѣтный ювилей священьства о. Іосафата Кобриньского, пароха въ Мышина. Вечеръ зачне ся о годинѣ 7 ôй. Въ проґрамѣ промова, вôдтакъ танцѣ. Вхôдъ вôльный, збирають ся лише добровôльнѣ датки, на покрытє розходôвъ, а надвыжка оберне ся на фондъ „Народного Дому“ въ Коломыи. Комітетъ, до котрого належать всѣ вызначнѣйши Русины въ повѣтѣ безъ рôзницѣ партіи, просить до участи всѣхъ вп. Землякôвъ

— **Ческа опера зъ Праги** має приѣхати въ грудни до Львова, де дасть на сценѣ театру скарбкôвского 8 виставъ. Въ той справѣ порозумѣвъ ся директоръ львôвского театру п. Шмідтъ зъ директоромъ театру ческого п. Шубертомъ, котрый приѣздивъ сими днями до Львова. Крôмъ того набуде польскій театръ у Львовѣ на власнôсть славну оперу Сметаны: „Продана Невеста“. Ческе лібрето переводить на польскій языкъ дръ Фр. Крчекъ.

— **Сегорочна зима**, якъ заповѣдають метеорольоґи, має бути снѣжна и студена. На пôвнôчь вôдъ Фунляндіи въ Америцѣ появило ся незвычайно велике число ледôвцѣвъ. Въ Бельґіи замѣчено, що цѣлѣ стада вовкôвъ выходять зъ гôръ на долы. Майоръ Вельпуґъ въ Антверпіи, метеорольоґъ, заповѣдає также остру зиму, а балтійскѣ рыбаки кажуть, що сей зимы будуть великѣ морозы, бо рыба вже теперь поховала ся въ глубину на зимовый спочинокъ.

— **Зъ салѣ судовои.** Въ бережаньскôмъ судѣ вôдбула ся минувшого тыждня розправа противъ Лейбы Зальца зô Стрѣлискъ, обжалованого о се, що фалшувавъ селяньскѣ векслѣ и позычавъ на лихву. До розправы ставило ся звышь 45 скривдженыхъ селянъ. Нѣхто не змôгъ бы и выдумати такихъ способôвъ, якихъ Зальцъ уживавъ, щобы вызыскати темноту, непорадность и наглу потребу селянъ, а притôмъ оминути законъ о леґалізаціи пôдписôвъ на векслѣ не вмѣючихъ писати и законъ о лихвѣ. Хочь самъ Зальцъ не мавъ анѣ склепу, анѣ шинку, анѣ не торгувавъ збôжемъ, бо єсть нѣбы рôльникомъ, то все таки позычавъ селянамъ особливо на переднôвку грошѣ, збôже, все чого потребували. За все, розумѣє ся, бравъ подвôйно. И такъ н. пр. корець вôвса коштувавъ у него 10 зр, а корець ячменю 12 зр. Кождый селянинъ, що не вмѣвъ писати, бравъ за перо, а Зальцъ провадивъ его рукою на квітѣ, потôмъ самъ дописувавъ на папери позычену суму та неразъ причинявъ и по кôлька ріньскихъ. Такѣ квіты або векслѣ заскаржувавъ потôмъ въ Бережанахъ. Селянинъ, що не мавъ и поняти про право вексльове, думавъ, що наказъ заплаты походить зъ квітка, котрый пôдписавъ, а що мешкавъ звычайно о кôлька миль вôдъ Бережанъ и знавъ що виненъ грошѣ Зальцови, то не вносивъ рекурсôвъ. А Зальцъ насылавъ екзекуцію и робивъ на тôмъ дуже добрѣ интересы. Пôдчасъ слѣдства выявило ся богато такихъ фактôвъ, але зъ причины смерти декотрыхъ скривдженыхъ, обмежено той процесъ лише на трийцять кôлька фактôвъ. Зальца засудивъ судъ на три роки вязницѣ и кару грошеву 2000 зр. Се вже шестого лихваря засудивъ судъ бережаньскій сего року.

✝ Посмертні вѣсти.

— **Ґр. Антонъ Голѣєвскій**, уродженый въ р. 1819, посолъ на Соймъ краєвый, директоръ земского То-

---

Маркіянъ завязавъ тогды кружокъ товаришѣвъ школьныхъ, що обѣцяли працювати для добра своеѣ батькôвщины. Крôмъ Якова Головацкого и Ивана Вагилевича належали до сего кружка Лопатыньскій, Ількевичъ, Бульвиньскій, Козановичъ, Козловскій, Иванъ Головацкій и деякі иншѣ. Всѣ они прибрали собѣ словяньскі имена, оказуючи симъ починомъ, що бажають свои молодѣ силы присвятити словянщинѣ, а именно матери Руси. Такъ Шашкевичъ прозвавъ себе Русланомъ, Яковъ Головацкій — Ярославомъ, Вагилевичъ — Далиборомъ.

Члены сего товариства обѣцювали словомъ чести, що черезъ цѣле житє будуть трудитись для просвѣты народу руского. Они вписувались въ книжку, що звалась „Руска Зоря“. Крôмъ свого имени и прôзвища вписували они тутъ якесь одвѣтне присловє. Такъ Шашкевичъ вписавъ изъ пѣснѣ народнои сі слова: „Свѣти зоре на все поле, закôль мѣсяць зôйде“; а Яковъ Головацкій примѣтивъ: „Пôзнай себе, буде зъ тебе!“

Въ тôмъ кружку вызначились особливо три товаришѣ, Шашкевичъ, Головацкій и Вагилевичъ, своими працями въ хосень рускои мовы, и проте звано якъ „рускою трôйцею“. Душею-жь сеи трôйцѣ бувъ Маркіянъ Шашкевичъ. Середного росту, тонкій меткій; волосе ясно-русе, очи синѣ, тужнѣ, носикъ невеликій, кôнчастый; лице худощаве, блѣде, що выражало тугу и болѣсть — отъ и образъ нашого Маркіяна. Вôнъ мавъ рѣдкій даръ, взбудити въ товаришахъ любовь до рôдного слова, промовити до серця, заохотити до працѣ. Самъ бувъ мягкого, доброго серця, въ товариствѣ дотепный и забавный. Коли-жь розговоризъ ся про руску народнôсть, про руску мову, тогды показала ся вся сильна его душа: очи блиснули живо, чоло тогды приморщилось и лице набрало якоись грôзнои повати; говоривъ сердечно и сильно переконувавъ. Ось якимъ горячимъ словомъ заохочувавъ вôнъ землякôвъ, любити рôдну мову:

Руська мати насъ родила,
Руська мати насъ кормила,
Руська мати насъ любила, —
Чому-жь мова ей не мила?
Чомъ ся нею встыдати маємъ?
Чомъ чужою полюбляємъ?

Видимо отже, що Шашкевичъ не дармувавъ вôдъ того часу, якъ его выгнали зъ семѣнаріѣ. Можна на певно сказати, що вôнъ не досягъ бы пôзнѣйшои свои славы коли-бы пробувавъ безъ перервы въ тôмъ духовнôмъ заведеню, и коли-бъ не познакомивъ ся зъ исторією и мовами народôвъ словяньскихъ. Та працювавъ Маркіянъ не тôлько въ хосенъ свои народности: вôнъ учивъ ся також для школы и въ 1832. роцѣ скôнчивъ науку философіѣ.

Вôдбувши отже за малу провину велику кару, подавъ ся знову о принятє до семѣнаріѣ бо хотѣвъ учитись богословія и потôмъ статись священникомъ. И дѣйстно старшина духовна приняла его знову до семѣнаріѣ, коли довѣдалась, що вôнъ черезъ три роки безъ доганы живъ на свѣтѣ. Ледво-жь вступивъ до того духовного заведеня, якъ недоля вразила его тяжкимъ громомъ. Вмеръ его отецъ (30. сѣчня 1833. року), и вôдтакъ мати лишилась зъ сиротами безъ всякои помочи. Деяку пôльгу подававъ нещастнымъ сиротамъ дѣдичь Княжого, Тадей Василевскій, котрый надъ ними принявъ опѣку и долею Маркіяна щиро займавъ ся.

Вôдъ смерти батька ставъ Маркіянъ сумовитымъ и западавъ часто на здоровлю. Що весны выѣздивъ зъ семѣнаріѣ до села Княжого, де по смерти Симеона Шашкевича завѣдателемъ парохіѣ поставлено Терентія Сметану, що бувъ оженивъ ся зъ Юлією, сестрою Маркіяна. Сей панъ-отецъ удержувавъ при собѣ також матѣрь жены и про-те тымъ милѣйшимъ бувъ Маркіянови побутъ на батькôвщинѣ.

Въ семѣнаріѣ не мôгъ Шашкевичъ розстатись зъ тыми гадками, якима переймивъ ся тогды, коли гôрко бѣдувавъ на свѣтѣ. Вступивъ отже въ тѣснѣйшій звязокъ зъ рускимъ кружкомъ и бувъ провôдникомъ молодыхъ товаришѣвъ въ змаганяхъ патріотичныхъ.

Вже въ слѣдуючôмъ роцѣ (1833) доказавъ Маркіянъ, що въ тôй мовѣ рускôй, котрою говорять хлопы, можь бесѣдувати зъ людьми письменными и въ нѣй списувати найкраснѣ гадки. Въ семинаріи єсть такій звычай, що часъ вôдъ часу збирають ся всѣ алюмны зъ настоятелями своими въ обширнôй комнатѣ, що зове ся „музей“. Тогды выступає зъ помѣжь нихъ одень товаришъ и выголошує мову будь-то въ честь якои высоко-поставленои особы, будь-то по причинѣ якого церковного або народного свята. Давнѣйше выголошували такѣ мовы по польски, а часомъ по латиньски

вѣрества кредитового, померъ сими днями по довгôй недузѣ въ Гарасимовѣ. Въ интересѣ краю працювавъ довгѝ лѣта. — Антонія Залозецка, жена о. Василія Залозецкого, пароха въ Гôрнôмъ коло Сґрыя, упокоила ся вчера дня 27 жовтня по довгôй недузѣ. — Стефанъ Лысякъ, окôнченый ґімназіястъ, бувшій ученикъ рускои ґімназіѣ, упокоивъ ся въ Угновѣ дня 26 жовтня на выбухъ крови. — Въ Парижи померла ґр. Чарковска Голеєвска, котра записала 300.000 зр. на стипендіѣ для ремѣсниковъ, що обрабують ся у своимъ званю и на пôдмоги для такихъ, що хотять розпочати самостôйне ремесло, а не мають на се грошей.

Господарство, промыслъ и торговля.

Де-що про пыскову и ратичну заразу.

Пыскова и ратична зараза, котра у насъ часто прокидає ся, робить неразъ дуже богато шкоды черезъ то, що: 1) звѣрята, котрыхъ она постигне, значно худнуть и тратять на вартости; 2) що коровы дають дуже мало молока або й зовсѣмъ не дають; 3) що звѣрятъ, котрыхъ постигла та пошесть, не можна зовсѣмъ або лишь дуже мало уживати до запрягу; 4) що въ господарцѣ настає черезъ то розладъ; 5) що звѣрята дôстають запаленъ, вôдъ котрыхъ гинуть и наконець 6) що въ наслѣдокъ тои пошести приходять другѝ хоробы, вôдъ котрыхъ звѣрята гинуть, або треба ихъ дорѣзувати.

Щожь єсть причиною тои заразы? Пыскова и ратична зараза постигає всѣ домашнѝ звѣрята, головно-же рогату худобу, свинѣ и вôвцѣ. Зараза та ширить ся не вôдъ того, що звѣрята мають якійсь наклôнъ до неи, або вплыву воздуха, та въ наслѣдокъ нечистоти и лихои пашѣ, лишь причиною єѣ єсть заразлива матерія, котра знаходить ся на пыску, на ратицяхъ, ба навѣть и на шкôрѣ занедужавшихъ звѣрятъ; она знаходить ся такожь у вôдходахъ тыхъ звѣрятъ, въ гною и паши, котрои дотыкають ся тѝ звѣрята; она чѣпає ся упряжи, знарядôвъ стаєнныхъ, лишає ся на земли, де лежали недужѝ на ту заразу звѣрята, або на дорогахъ, куды они ходили, а такожь и на на одежи чоловѣка, що ходить коло тыхъ звѣрятъ.

Якимъ способомъ ширить ся та зараза? Єѣ переносять або самѝ звѣрята однѝ на другихъ, недужѝ на здоровыхъ, або хтось иншій: Купує ся н. пр. худобу або свинѣ та вôвцѣ на ярмарку въ мѣсци, де єсть зараза, або до худобы приставляєсь службу, котра лишь що не давно тому була въ стайни, де були звѣрята недужѝ на ту заразу; торговельники або згôнники та рѣзники ходять стайня вôдъ стайнѣ та обмацують звѣрята; господарѣ позычають однѝ другимъ упряжи, або купують солому на пôдстѣлку въ мѣсцяхъ, де була зараза. Найбôльше однакожь ширить ся та зараза черезъ то, що здорову худобу гонить ся дорогою, котрою колись переходила заражена худоба, а котрои заразлива матерія лишила ся въ болотѣ на дорозѣ; гонить ся худобу до воды, де передъ тымъ пила заражена. Въ наслѣдокъ того буває, що неразъ занедужає дуже богато штукъ худобы, а люде майже не можуть поняти, зъ вôдки то взяло ся.

Якже охоронити звѣрята вôдъ зараженя? Треба держати ся слѣдуючихъ правилъ: Не купувати домашныхъ звѣрятъ тамъ, де єсть зараза и въ тôмъ часѣ, коли єсть зараза. Коли зараза пôдôйде близько, то треба звѣрята, о скôлько можна, держати въ стайни и стайню на ключь замыкати; не пускати до неѣ нѣякихъ торговельниковъ та згôнниковъ и пастуховъ зъ другого села або зъ сусѣдства; не позычати вôдъ другихъ або другимъ анѣ пашѣ, анѣ упряжѣ або возъ — взагалѣ треба дуже на то уважати, щобы не занесено заразы на обôйстє. Коли хто мусить ѣхати звѣрятами, або гонити ихъ улицею, то нехай намастить имъ ратицѣ и шкôру межи ними теромъ, або ще лѣпше нехай вымочить ихъ передъ ѣздою и по ѣздѣ въ 3-процентовôй карболевôй кислотѣ. Такожь треба на то зважати, щобы звѣрята на постôйнôмъ въ коршмахъ або коло млынôвъ не стыкали ся въ другими; новѝ слуги повиннѝ добре очистити ся, заким пôдуть до стайнѣ.

Колижь выбухне зараза, то треба о тôмъ дати знати властямъ, але заразъ й самому замкнути цѣле обôйстє и зважати на то, щобы заразъ не розширила ся дальше. Коли одна, двѣ штуки занедужали, то найлѣпше єсть заразити заразъ и другу худобу, щобы вже вся вôдъ разу перебула заразу. Рогатôй худобѣ мастить ся въ тôй цѣли пыскъ слиною занедужавшои худобы, вôдтакъ ходить ся коло неи чисто, дає ся ѣй мягкои пашѣ и пожив ного пôйла. Коли зараза въ стайни промине, то треба весь гнôй изъ стайнѣ выкинути и закопати глубоко пôдъ купою гною, а цѣлу стайню: помôстъ, стѣны, стелю, вôкна, жолобы, ясла, драбины и т. д. добре обмыти горячимъ лугомъ. На всякій случай треба заразъ въ самôмъ початку зарадитись у лѣкаря вôдъ худобы.

— Поживнôсть меду. Довше споживанє меду має великій вплывъ на розвôй людского тѣла, особливо же на добре выглядане дѣтей. Дѣтемъ, що скоро ростуть а притôмъ суть слабосильнѝ и выглядають въ лици блѣдо, нѣчо такъ не помагає якъ мѣдъ, задля того, що вôнъ скрѣпляє и розгрѣває тѣло; навѣть и для старшихъ осôбъ єсть вôнъ длятого дуже добрый. Тому справедливо кажуть: „Коли хочешь дожити глубокои старости, то живи ся тымъ, чимъ давнѣйше живили ся люде: молокомъ и медомъ“. Матерѣ дбалѝ о здоровлє своихъ дѣтей, повиннѝ длятого постарати ся о добрый мѣдъ и давати имъ єго почасту.

— Вôдъ бородавокъ має бути дуже добрымъ лѣкомъ варъ зъ галузокъ туѣ, корчиковатого деревця, нагадуючого трохи ципресъ и смереку, котре садять у насъ часто для прикрасы по огородахъ и паркахъ. Бородавку треба троха зрѣзати зъ горы острымъ ножемъ а вôдтакъ мастити тымъ варомъ кôлька разôвъ на день; по якôмсь часѣ бородавка зачне лущитись а вôдтакъ щезне. Ще лѣпше уживати вôдъ бородавокъ тінктуры зъ туѣ, а найлѣпшій єсть плынъ, котрый можна дати собѣ зробити въ аптицѣ. Плынъ той складає ся зъ 8 ґрамôвъ молочнои кислоты, 8 ґр. кольодіюмъ и 1 ґр. саліцілевои кислоты; плыномъ тымъ треба бородавки кôлька разôвъ на день мастити, а они вôдтакъ станутъ самѝ лущити ся и щезнуть.

— Якъ розпôзнати фальшованый шафранъ? Налити на порцелянову мысочку воды и кинути на верхъ неи добре розпростоване волоконце шафрану. Коли шафранъ правдивый, то вôнъ буде держати ся верхъ воды и пустить доокола себе жовту краску; колижь то шафранъ фальшованый, волоконця закрашенѝ аніліновою краскою, то они упадуть на спôдъ воды и пустять зъ себе смуги жовтои краски. Жовте листє зъ цвѣту деякихъ ростинъ не паде на спôдъ воды, але й не пускає краски.

— Якъ вытягнути олѣйну фарбу зъ полотна? Олѣйну фарбу на полотнѣ напускає ся насампередъ за помочею губки терпентиновымъ олѣємъ або бензиною а вôдтакъ кладе ся на то бѣлу бібулу и прасує ся зъ верха горячимъ зелѣзкомъ. Для повного усуненя фарбы заполокує ся ще полотно въ горячôй водѣ зъ мыломъ. Коли фарба вже стара, то єѣ розпускає ся насампередъ хльороформомъ.

и по нѣмецки; ажъ ось Шашкевичь поваживъ ся першій, въ зборѣ старшихъ и молодыхъ вôдозватись по руски. Сеся новина подобалась всѣмъ вельми, и вôдъ тогды намагались деякѝ межи собою говорити мовою рôдною. Въ тôмъ самôмъ часѣ написавъ вôнъ такожь дуже красну пѣсню руску, прославляючи вôдвагу и мужнôсть давныхъ Галичанъ, котрѝ въ р. 1139 побороли польского короля Болеслава Кривоустого. Сеся пѣсня написана пôдъ заголовкомъ: „Болеславъ Кривоустый пôдъ Галичемъ“. Она починає ся сими словами:

> Не згасайте яснѝ зорѣ,
> Не вѣй вѣтре въ низъ Днѣстра!
> Не темнѣйтесь краснѝ зворы,
> Днесь Галвче честь твоя!
>
> Гей! хто Русинъ пôдлѣтайте!
> Соколами на врага;
> Жваво въ танець, заспѣвайте
> Пѣснь веселу гура га.

Рôкъ опôсля семинаристы хотѣли звеличити письменнымъ творомъ день родинъ тогдашного цѣсаря Франца I. И знову вôдозвавъ ся соловѣй рускій, Маркіянъ Шашкевичь, милою пѣснею въ честь Монарха австрійского; ось написавъ вôнъ одвѣтнѝ вѣршѣ въ мовѣ рôднôй, въ котрôй Русины доси не заявляли ще свого привѣту Цѣсареви. Сей стихотвôръ выдруковано у Львовѣ 1835 року пôдъ заголовкомъ: „Голос Галичан в пресвѣтлый, прерадостный 66 день рождества Єго императорскаго Величества Франца I, цѣсаря австрійскаго, короля Нхъ наймилостившаго“.

Сеся пѣсня належить до красшихъ межь стихотворами Маркіяна. Ось єѣ слова:

> Що то за краса всѣмъ свѣтомъ зацвила?
> Чи сонце ясне въ пôдъ небесъ ступило?
> Чи небо звѣзды на землю спустило?
> Чи зоря ранкомъ землею ся розлыла?
> Не сонце, не звѣзды, не ясна зоря то,
> Народы велике днесь святкують свято.
>
> Куда міръ веселый такъ прикваппо скорить?
> Въ одежахъ святочныхъ всякій ся являє, —
> Чи труба ангела свѣтъ на судъ скликає?
> Чи Боянъ вѣщій княземъ пѣсни творить? *)
> Не пѣсня Бояна, не труба ангела,
> Усердна подяка въ храмъ народы звела.
>
> Що то за голосъ свѣтомъ розлягаєсь?
> Чи ангелôвъ пѣсня плыне воздухами?
> Чи чудными море грає голосами?
> Чи соловѣй птиця весну розвѣває?
> Не ангелы, не птиця пѣснь чудную творять,
> Народы усердну молитву говорять.
>
> Мудросте вѣчна, доброто прекрасна!
> Що въ вѣку водишь свѣты воздухами,
> Що ублажаешь народы царями,
> Зъ котрыми весь рôдъ, вся сторона щасна;
> Милости безконечна! Ты жерело свѣта,
> Ще царемъ Францѣшкомъ въ многа тѣшь насъ лѣта!

*) Боянъ — славный спѣвакъ въ давнôй Руси.

(Дальше буде.)

ТЕЛЕГРАМЫ

Берлинъ 1 падолиста. Цѣсарь нѣмецкій вôдкрые парляментъ особисто дня 16 падолиста.

Парижъ 1 падолиста. Парляментъ скликано на денъ 14 падолиста.

Шікаґо 1 падолиста. Выставу закрыто. Загаломъ оглядало выставу 21 міліонôвъ платячихъ людей, а 6 міліонôвъ безплатно.

Софія 1 падолиста. „Свобода“ выступає противъ Туреччины докоряючи ѣй, що она позваляє въ Македоніи ширити сербску аґітацію мѣжь Болгарами.

За редакцію вôдповѣдає Адамъ Креховецкій

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО

купуе и спродае

ВСЯКЙ ЕФЕКТЫ И МОНЕТЫ

по курсѣ деннôмъ найдокладнѣйшôмъ, не числячи жадноѣ провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручае:

- $4\frac{1}{2}\%$ листы гіпотечнй.
- 5% листы гіпотечнй преміованй.
- 5% листы гіпотечнй безъ премій.
- $4\frac{1}{2}\%$ листы Тов. кредитового земс.
- $4\frac{1}{2}\%$ листы Банку краевого.
- $4\frac{1}{2}\%$ пожичку краеву галицку.
- 4% пожичку пропінаційну галицку.
- 5% „ „ буковиньску.
- $4\frac{1}{2}\%$ пожичку угорскоѣ желѣзноѣ дороги державноѣ.
- $4\frac{1}{2}\%$ пожичку пропінаційну угорску.

4% угорскй Облигаціѣ индемнизаційнй,

котрй то паперы контора вымѣны Банку гіпотечного всегда купуе и продае по цѣнахъ найкористнѣйшихъ.

Увага: Конторъ вымѣны Банку гіпотечного приймае вôдъ Вп. купуючихъ всякй вылосованй, а вже платнй мѣсцевй паперы цѣнныи, якъ также купоны за готôвку, безъ всѣлякоѣ провізіи, а противно замѣсцевй лишень за ôдтрученьемъ коштôвъ.

До ефектôвъ, у котрыхъ вычерпали ся купоны, доставляе новыхъ аркушѣвъ купоновыхъ. за зворотомъ коштôвъ, котрй самъ поносить. 60

Инсераты

(„оповѣщеня приватнй") якъ для „Народноѣ Часописи", такъ также для „Ґазеты Львôвскоѣ" принимае лишь „Бюро Дневникôвъ" **Людвика Пльона**, при улици Кароля Людвика ч. 9, де также знаходить ся Експедиція мѣсцева тыхъ ґазетъ.

Jeżeli stan kawalerski chcesz przed-[stawić godnie
Kup sobie u **Tiringa** eleganckie spo-[dnie
By jednak na płeć piękną efekt [wywrzeć wielki
Nie zaniedbaj do tego kupić kami-[zelki
Nie będzie jak z marmuru twa po-[stać wykuta
Gdy sobie u **Tiringa** nie sprawisz [surduta
A na to wszystko wdziej jeszcze [**Tiringa** paleto
A poznasz jaki urok ma szyk nad [kobietą
118

Filia wiedeńska
gotowych sukień męskich
we Lwowie,
ul. Jagiellońska l. 2. vis-a-vis Kasy Oszczedności.

Бюро оголошень и дневникôвъ

приймае

ОГОЛОШЕНЯ

до всѣхъ дневникôвъ

по цѣнахъ ориґінальныхъ.

До **Народноѣ Часописи, Ґазеты Львôвскоѣ и „Przegląd-у"** може лише се бюро анонсы приймати.

ВѢДЕНЬСКА ФАБРИКА АМАЛІЪ

поручае

найновѣйше патентоване начине кухонне зъ внѣ ґальванічно нікльоване, у внутрѣ повлечене чистою и дуже тревалою емаліею.

До набутя у Ивана Шумана у Львовѣ

площа Бернардиньска и у всѣхъ бôльшихъ торговляхъ зелѣза.

С. Кельсенъ у Вѣдни

поручае

Кльосеты зъ переплывомъ воды и безъ того. — Руры клосетовй. — Каналовй насады зъ патентовымъ замкненемъ.—Збôрники на воду.— Комплетнй урядженя купелевй. — Вентіляторы. — Приборы до водотягôвъ, якъ также руры лянй и кованй. — Помпы, фонтаны и и всякй арматуры.

Заступники дла ГАЛИЧИНЫ и БУКОВИНЫ

Львôвъ ГАМЕЛЬ и ФАЙГЕЛЬ Коперніка 21.

На жадане высылае ся катальоґи.

Въ друкарнѣ Р. Ловиньского, пôдъ зарядомъ В. Н. Вебера.